

KOSTNICKÉ JISKRY

Evangelický týdeník

6/2010

24. února 2010

ročník 95

cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
10. března

Z obsahu

- * Církev závislá i nezávislá
- * Nepravosti otců,
konfirmandi bez sametu
- * O odpuštění v politice

Poselství k neděli Reminiscere

Máme pokoj s Bohem

Ř 5,1-5

Máme pokoj s Bohem? I přes všechny nácky, co se ve světě a mezi lidmi děje? I přes naše představy, co by Bůh měl nebo neměl dělat? I přes nedokonalost církve a našeho života víry? Vnímáme tolik skutečností, které se v našem vztahu k Bohu odrážejí spíš nepokojem. Tak máme pokoj s Bohem, nebo ne? Jiná varianta překladu těchto slov je „mějme pokoj s Bohem“. Nejde o výzvu. Je to konstatování: Máme pokoj s Bohem, tak to vezměme jako fakt a mějme ho. Pokoj není předmětem očekávání, je tu, je jistý. Byl nám dán v odpuštění vin, v které jsme uvěřili, je zpečetěný na Golgotě. Není závislý na naší vrtkavé mysli, ani na situaci, ani na současných vinách. Závisí pouze na oběti Ježíše Krista.

Je vůbec v této souvislosti něco na nás? To Bůh se s námi smířil, ne na základě našich citů, náboženskosti..., ale pro svou lásku k nám, kterou zjevil ve svém Synu. Nicméně: „Ospravedlnění jsme z víry...“ Z víry, kterou jsme přijali jako dar. O ni prosíme, vzděláváme ji... To je náš úkol. A to ostatní nám bude přidáno: odpovědi na otázky, směřování našeho poslání, radost ze vztahu k Bohu, který ve svém díle neustává. A Bůh pokoje ... nechť vás posílí ve všem dobrém, abyste plnili jeho vůli; on v nás působí to, co se mu líbí, skrze Ježíše Krista. Jemu buď sláva na věky věků! Amen.

Daniela Brodská,
farářka ČCE Kladno

Prezident Masaryk v Lánech se svými vnuky

ZAOSTŘENO NA BLÍZKO

Zpravodajství, ne přemílání frází

100 let německé Evangelické tiskové služby

3. února 1910 byla založena nejstarší ze současných německých tiskových agentur: EPD (dnes Evangelischer Pressedienst / Evangelická tisková služba, původně Evangelischer Pressverband für Deutschland / Evangelický tiskový spolek pro Německo). Výročí připomíná Chrismon (německý evangelický měsíčník) rozhovorem s Thomasem Schillerem, šéfredaktorem ústřední redakce EPD. Rozhovor se v únoru objevil na internetových stránkách měsíčníku (www.chrismon.de). V únorovém tištěném vydání „obecného“ Chrismonu není, zřejmě byl zařazen do rozšířené mutace měsíčníku Chrismon Plus.

PROFESIONÁLNÍ ZPRAVODAJSTVÍ S KŘESŤANSKÝM ZAMĚŘENÍM

EPD není „hláskou troubou“ církve (nestará se tedy, jak Schiller zdůrazňuje, o tzv. PR, o kultivaci vztahů církve s veřejností), ale nezávislou, profesionální zpravodajskou agenturou, jež kriticky zkoumá každý zdroj informací (včetně zdrojů církevních) a – což vynikne obzvláště na pozadí internetových fór a blogů, kde kdokoli zveřejňuje cokoliv bez sebemenší záruky (dodejme: a nejenou s chybami přinejmenším na úrovni interpunkce) – ručí za pravdivost a kvalitu poskytovaných informací. Jako taková však sleduje především „témata církve“, mezi něž Schiller počítá témata teologická a etická, témata mediální politiky, otázky sociální spravedlnosti a diakonie, problematiku „kultury a filmu“ (rozdělení tleskám), ekologická témata a celou oblast mezinárodní politiky – rozvoj, globalizaci, lidská práva.

CO BY JINAK ZŮSTALO SVĚTU SKRYTO?

Zprávy dodává EPD tištěným médiím, rozhlasu, televizi a internetovým portálům. „Jsme hrdi na to, že mezi své zákazníky můžeme počítat všechny nadregionální noviny, jež vytvářejí veřejné mínění, ...dále dvě třetiny všech regionálních časopisů a všechny veřejnoprávní rozhlasové vysíláče,“ vypočítává Schiller.

Závěrečná otázka Chrismonu zní: „Co by světu zůstalo bez EPD skryto?“ Z historie uvádí Schiller zpravodajství o církvi v NDR od stavby zdi až do zboření zdi, ze současnosti pak podrobný rozbor skryté reklamy ve vysílání předního německého veřejnoprávního televizního kanálu.

SROVNÁNÍ S ČR

Obdoba německé Evangelické tiskové služby, tj. profesionální zpra-

vodajské agentury s protestantským zaměřením, u nás zatím chybí. Církevní a teologická témata traktují česká obecná média zhusta přemíláním strnulých frází. Čeští novináři (včetně zpravodajů z ČTK) si běžně pletou druhou a třetí největší církev v ČR a referují o „Československé církvi evangelické“. (Politolog Bohumil Doležal před časem v českých médiích objevil další ekleziologický fantom: „Církev adventistů sedmého nebe“.) Pokud by kriticky hodnotili zdroje, sotva by se jim to mohlo stávat tak často. A sotva by v tuzemských novinách vycházely zprávy s floskulí „kontroverzní teolog“ přímo v nadpise, pokud by se dodržovala profesionální zásada Schillerem z EPD zdůrazňovaná – oddělení zprávy od komentáře.

Za této obecné situace znamená každá seriózní zpráva (prostá chyb

Dokončení na str. 2

AKTUALITA

Počet čitateľov Biblie vo Francúzsku klesá

Počet čitateľov biblických textov vo Francúzsku klesá. Vyplýva to z ankety, ktorú iniciovala Francúzska biblická aliancia.

Len 37 % Francúzov má doma Bibliu a z nich len 3 % ju čítajú každý deň, alebo takmer každý deň. Prieskum uskutočnil inštitút Ipsos na vzorke 1 017 osôb a bol zverejnený v Paríži, v sídle UNESCO, počas slávnostného otvorenia výstavy s názvom: „Biblia, dedičstvo ľudstva“. Zúčastnili sa ho predstavitelia poli-

tického, kultúrneho a náboženského života. Expozícia bola verejnosti prístupná do 12. februára. Z prieskumu ďalej vyplýva, že počet tých, ktorí vlastnia Sväté písmo, vo Francúzsku klesol oproti roku 2001 o 5 %.

Praktizujúci katolíci patria medzi najčastejších čitateľov biblických textov (68 %). Podľa 66 % Francúzov je Biblia len kultúrnou zmienkou, ktorá je relatívne málo prítomná vo francúzskej spoločnosti

www.krestandnes.cz

TGM

7. března to bude již 160 let od narození prezidenta Osvoboditele. V nelehké historii našeho národa byla světlá období naší státnosti, která si můžeme s hrdostí připomínat a k nim se vracet. A právě v těchto obdobích jsme dostali darem muže, kteří překročili stín malého národa. Svým rozhledem, svojí vizí a odvahou stanuli v čele a stali se následování hodným vzorem. K nim patřil především Tomáš G. Masaryk. Takového člověka nám záviděl celý tehdejší kulturní svět. Byl vzorem a posilou lidem nejen v nově vzniklé československé republice, ale zvláště v dobách nacistické okupace, v komunistické diktatuře, ale též v období po sametové revoluci.

TGM se po celý život zabýval otázkou po smyslu a opravdovosti lidské existence. Tuto otázku rozšířil - jaký smysl má naše česká minulost pro přítomnost a co musíme chtít a činit, abychom si jako národ zajistili budoucnost.

TGM věděl, že česká otázka je i otázkou náboženskou. Přihlásil se k pohledu Palackého, který odhalil pravou velikost naší minulosti a odkazoval k reformaci české, k tradicím bratrským a husitským s výzvou k pokračování, neboť vývoj české reformace byl tragicky přerván. V jednom z odkazů Bratrství vidí humanitu jako náš národní úkol. ...humanitní ideál vyžaduje, abychom soustavně, všude, ve všem a vždy odpírali zlému, vlastní a cizí nehumanitné společnosti a jejím orgánům, osvětovým, církevním, národním – všem. Humanita není sentimentalita, ale práce a opět práce... všecek smysl naší historie v tom je uzavřen: pochopit cíl humanitní po stránce mravní a rozumové, pochopit plně, že čistá člověčnost nesmí být pouze obrozeneckým heslem, ale musí být snahou nás každého a všech... je-li však humanita cílem všeho myšlení, musí být cílem i všeho snažení, humanity se dobudou jen humanitními prostředky, osvětlenou hlavou a vřelým srdcem...nečekám spásy od žádné strany, ale budeme nepřemožitelní, jestliže ve všech stranách a třídách bude větší počet mužů opravdových a myslících, kteří beze všeho umlouvání a viditelného spojování, každý v kruhu svém, pracovat budou za stejným cílem. Jako viditelná církev žije církví neviditelnou, tak i my jako národ budeme žít bezpečně, jestliže nás značný počet spojení bude tím tichým souhlasem, jenž vzniká ze správného posouzení našeho postavení světového a ze správného vysouzení toho, co a jak kde kdo máme pracovat. Pokud se nerozšíří tato neviditelná strana lidí opravdových a myslících, kteří se nebojí, když toho potřeba, pravdě dát svědectví i veřejně, všecka viditelná organizace nám nepostačí...národ náš, na počet nevelký, zápasí již druhé tisíciletí o uhájení a zachování svého bytí. Ač nerovni počtem obstáli jsme nejenou čestně, ale i slavně. Musí však být snažně připomínáno, že kdykoliv jsme zvítězili, dalo se to pokaždé více převahou ducha než mocí fyzickou, a kdykoliv jsme podléhali, že tím vinen býval vždy nedostatek duchovní činnosti, mravní statečnosti a odvahy.

S překvapením zjišťujeme, jak jsou to aktuální myšlenky i dnes. Pro nás všechny křesťany je zavazující i výzva v pokračování v nedokončené české reformaci - přinášet radostné, nadějně, nepochybné poselství evangelia.

Citace jsou z knihy Česká otázka.

Jan Trnka

Z církví doma i ve světě

REDAKCE NÁBOŽENSKÉHO VYSÍLÁNÍ OSLAVILA 20 LET SVÉHO PŮSOBENÍ Před 20 lety, přesně 1. února 1990, začal Československý rozhlas pravidelně vysílat pořady s náboženskou tematikou. Tehdy vznikla Redakce náboženského života, která dodnes připravuje pro různé stanice Českého rozhlasu přenosy bohoslužeb, zprávy z církevního světa, komentáře, reportáže, debaty, dokumenty či portréty zajímavých osobností, vždy s přihlédnutím k duchovní dimenzi. Od září 2006 pod křídly stanice ČRo 6.

Vedoucím nově vzniklé redakce, tehdy čítající 4 členy, se stal Jiří Zajíc, později ho vystřídal například evangelický duchovní Miloš Rejchrt. Působily v ní známé osobnosti, jako Miloslav Fiala či Petr Kolář. V roce 2006 přešla tehdy už Redakce náboženského vysílání pod ČRo 6 a jejího vedení se ujal bývalý redaktor Svobodné Evropy Daniel Raus. Bez ohledu na osoby a obsazení zůstala přitom jedna věc beze změny: potřeba přinášet do českého éteru informace o dění z takzvaně „náboženského světa“. Daniel Raus k tomuto často používanému termínu říká: „Kdybychom šli do hloubky, zjistíme, že existuje jenom jeden svět, který je jak politický, tak i náboženský. Že politická a kulturní dimenze veřejného života se s tou duchovní prolíná, ať už to připouštíme nebo ne."

Mezi oblíbené a tradiční pořady redakce patří především Křesťanský týdeník, vysílaný na Radiožurnálu v sobotu od 9.05 do 10.00, a přímé přenosy bohoslužeb z různých církví a míst ČR, jež vysílá stanice Praha v neděli po deváté hodině. Křesťanský týdeník na Radiožurnálu má zhruba 220 000 posluchačů. Přímé přenosy bohoslužeb, sleduje asi 130 000 lidí. „Je to neuvěřitelný úspěch, protože potenciální posluchači jsou právě v tom čase v kostele. Poslechovost našich pořadů se ale samozřejmě odvíjí hlavně od sledovanosti té které stanice. V obou těchto případech jde z rozhlasového hlediska o skvělé časy," vysvětluje Raus. „Myslím, že i postavení náboženské redakce v rámci rozhlasu je velmi dobré a stabilní. Vedení ČRo si uvědomuje její důležitost a dává nám v mnoha směrech skutečně zelenou," uzavírá vedoucí redakce.

Pořady s duchovní tematikou vysílá i stanice analytické publicistiky ČRo 6. Jsou to především: cyklus Kořeny – reflektující abrahámovská náboženství pohledem současníků, magazín Zaošřeno na církve a desetiminutové úvahy nabízející duchovní inspiraci nazvané Slovo na neděli. V té z 30.1.2010 se mluví právě o 20 letech vysílání náboženské redakce Českého rozhlasu. Její zvukový záznam naleznete na http://www.rozhlas.cz/na-bozenstvi.

(red. zkráceno)

WEB VĚNOVANÝ PRONÁSLEDOVANÝM KŘESŤANŮM

Internetové stránky věnované současnému pronásledování křesťanů byly spuštěny z podnětu Sítě katolických rádií a televizí (Catholic Radio and Television Network, CRTN) působící v rámci sdružení Kirche in Not, jehož činnost je zaměřena na podporu církve v nouzi.

Internetová stránka www.wheregodweeps.org je nazvaná "Kde Bůh pláče – zaošřeno na utrpení církve" (Where God Weeps – the suffering Church in focus). Chce poskytovat návštěvníkům celkové informace o situaci v zemích, kde jsou křesťané vyháněni nebo zabíjeni, a sbírat svědectví biskupů, kardinálů a misionářů k tomuto tématu. Kdo tyto stránky navštíví, může zjistit, jak i v 21. století lidé stále nasazují svůj život, aby šíření evangelia přinášelo plody, jak se zvěstuje Pán i v místech, v nichž panuje diskriminace a pronásledování křesťanů. Základním formátem stránek je reportáž, která se připravuje každý měsíc, vždy v jiné zemi. Jde o 12minutový dokument, ve kterém se poskytují statistické údaje, celkový přehled o situaci a svědectví nebo rozhovor s některým z představitelů místní církve.

"Kde Bůh pláče" se nezastavuje jen na rovině informace, ale soustředí se také na konkrétní návrhy. Seznamuje návštěvníky s možnostmi finanční podpory pro evangelizační činnost a pro semináře a ukazuje podporu, kterou nabízejí libanonské diecéze křesťanům, kteří tam žijí jako uprchlíci.

PROBĚHL II. DEN MODLITEB ZA MÍR VE SVATÉ ZEMI

V neděli 31. ledna 2010 proběhl již II. světový den modliteb za mír ve Svaté zemi, informují internetové stránky Tiskové kanceláře Konference biskupů Slovenska. Františkánský kustod Svaté země Pierbattista Pizzaballa řekl, že zatímco minulý rok se do modlitební iniciativy zapojilo na 800 církevních společenství na celém světě, letos jejich počet přesáhl jeden tisíc. „Jeruzalém je fascinující město," prohlásil páter Pizzaballa, „ale i velmi rozdělené, trýzněné neshodami. Skutečnost, že miliony lidí ve světě se sjednotily ve společné modlitbě za Jeruzalém, je silné znamení a zcela jistě zanechá stopu." Světový den modliteb za mír ve Svaté zemi je zaměřen především na mladé lidi a jak informují internetové stránky www.zenit.org, pořádají ji italské mládežnické organizace Papaboys, Youth for Life a Chapels of Perpetual Adoration in Italy.

Papež Benedikt XVI. v úterý na náměstí sv. Petra ve Vatikánu řekl k poutníkům, že byl v duchu se všemi modlícími se, a vypustil dvě bílé holubice jako symbol míru a pokoje. Informovaly o tom internetové stránky www.romereports.com.

Zpracovala: Zuzana Dvořáková, ERC

Zpravodajství, ne přemílání frází

Dokončení ze str. 1

věcných, metodických, gramatických) z domácí či světové ekumeny v českém mediálním rybníčku hotovou revoluci. Tak tedy po vzoru německé Evangelické tiskové služby jenom houšť – na strán-

kách Kostnických jisker i jinde!

František Schilla

Odkaz:

Schilla, F.: Církev ryze virtuální aneb Od Doležala k Doležalovi, Britské listy 24.10.2005

Několik poznámek k diskusi o muslimech

Diskuse o islámu a vyhlídkách soužití muslimů se západní společností probíhá neustále a stránky ET-KJ v tom nečiní výjimku. Někdy na úrovni vědecké diskuse, někdy v podobě kampaně, která má ospravedlnit navrhovaná opatření na řešení problému. Občas jsem se této diskuse i účastnil (např. Otazníky nad stavbou plotu, č.1/2007). Protože nesdílím některá neustále opakovaná tvrzení a argumenty, cítím potřebu vyslovit formou několika poznámek svoje stanovisko.

1. Muslimský svět dnes představuje přes miliardu lidí žijících v mnoha desítkách států. Jsme neustále zaplavováni nesmírným množstvím informací, z nichž si vybíráme některé tak, abychom podepřeli ten či onen názor. Účelovým výběrem faktů lze vykreslit islám buď jako obraz nepřítele, nebo jako zdroj osobní inspirace, duševní stability a národní či rodinné identity velké části lidstva.

2. Historie sousedství islámu se Západem trvá přes 1400 let a vyzdvihování toho či onoho motivu rovněž slouží k podepření v podstatě jakéholiv stanoviska. Muslimové vypichují křížácké války nejenom jako symbol západní agrese, ale také jako doklad pomíjivosti západního snažení na jejich půdě. Křížácká království trvala sto let a poté roztála jako sníh v rozpálené poušti. Mý vyzdvihujeme data 1453 a 1683 jako mezníky v pokusu islámu dobýt Evropu. Já považuji za klíčové datum 1798, kdy Napoleon svým tažením do Egypta zahájil éru západní snahy kontrolovat, organizovat a ovládat území dnešního Blízkého východu. V 19.století sloužila tomuto účelu podpora stability upadající Osmanské říše a oddalování jejího rozkladu; poté, co tato říše spáchala harakiri vstupem do 1.světové války na špatné straně, následoval její rozpad a rozparcelování muslimského světa

podle potřeb Anglie a Francie. Libanon, Sýrie, Jordánsko, Saúdská Arábie, Irák, britské mandátní území Palestina: to jsou uměle vytvořené celky s uměle narysovanými hranicemi nerespektující kočovný způsob života obyvatel. Po 2. světové válce vznikly státy Pákistán a Izrael. Všechny tyto procesy uvrhly rozsáhlou část světa do nestability a Západ se neustále snaží tuto nestabilitu držet pod kontrolou nebo alespoň vojensky ovládat strategická území.

3. Vývojově prošel islám obdobím prvotní expanze, vrcholu a duchovního rozkvětu kolem roku 1000 a poté ustrnutí a stagnace: o příčinách této stagnace se diskutuje neustále. Mezi myšlenkovou strukturou společnosti vzešlé z křesťanství a společnosti vzešlé z islámu je tedy vývojový rozdíl mnoha set let. Každý pokus překlenout tento rozdíl má podobu buď násilné modernizace (Atatürk), nebo povrchního pozápadnění a vybavení předmoderně myslících lidí technologiemi a zbraněmi moderního věku. Průvodním jevem na straně muslimů potom musí být stres, vnitřní nejistota a pocit vykořenění: ostatně terorismus je zbraní slabších. U menšin žijících pod tlakem západní sekularizované společnosti mohou být tyto jevy intenzivnější.

4. Problém soužití s islámem má stránku náboženskou, hospodářskou, politickou, bezpečnostní a lidskoprávní. Pokud se omezíme pouze na problematiku lidských práv, skončíme u kladení nesplnitelných požadavků a protože nebudou splněny, vystupňováním radikální kritiky. Pokusme se např.domyslet, co znamená zdánlivě samozřejmý požadavek Benjamina Kurase (Situace křesťanů se zhoršuje, č.4/2010) trvat na reciprocitě náboženské svobody islámu na Západě výměnou za stej-

ně zaručenou svobodu křesťanství a křesťanů v islámských zemích. Vzhledem k naprosto rozdílnému stupni ve vývoji a struktuře myšlení je tato podmínka předem nespílitelná a nemá to nic společného se zlou vůlí muslimů: prostě pro ně tato podmínka nemá žádný smysl. Může být dočasně splněna jen přímou politickou nadvládou Západu nebo formálně splněna podporou místních diktátorů navenek prozápadních. A když splněna nebude, máme se vrátit na Západě o několik set let zpět a začít se chovat k muslimům tak, jako se středověk choval k Židům? Co jiného znamenají hesla radikálních skupin, že pokud se nepřizpůsobí, mají táhnout tam, odkud přišli? To je samozřejmě pouze heslo určené veřejnosti, nikdo neví, jak bez války a okupace donutit muslimské státy vzít si k sobě zpátky evropské muslimy.

5. Předpokladem rozumného a umírněného přístupu k problému muslimů mezi námi je přijetí premisy, že tento problém nemá definitivní řešení. Je potřeba se s ním naučit žít. Jakýkoliv pokus problém vyřešit je buď založen na optimistických iluzích (idea multikulturalismu), nebo připravuje cestu uskutečnění nějaké formy etnického a náboženského vyčištění území. Ovšem takové čištění se ze své vlastní logiky nikdy neomezí pouze na jednu skupinu obyvatel, ale má tendenci zahrnovat další: ostatně Hitler neměl v úmyslu pouze zbavit svět Židů, ale také vyčistit německý národ od všech ostatních příměsí, např. duševně nemocných. Proto dnes považuji za nebezpečné vyvolávat z hrobu antisemitismu ducha kolektivní viny kohokoliv, i kdyby nás k tomu vedl tak ušlechtilý cíl, jakým je obrana hodnot křesťanské Evropy.

Miloš Hübner

Proč se musí o husitech mluvit jen špatně

Nejdříve jsem si myslel, že je to kvůli tomu, že byl celý český národ prohlášen za kacífský, dán papežem do klatby a vydáno proti němu pět křížových výprav (s tou proti Jiřímu z Poděbrad šest). Komu se ublížilo, o tom se už těžko může mluvit dobře, to je v logice věci. Od doby papeže Jana Pavla II. už sice platí "Hus ano, husité ne", přesto se člověk nemůže zbavit dojmu, že to obojí spolu souvisí. Přece jenom, kdyby byl Hus odvolal a nepovažoval Krista za vyšší instanci než koncil a papeže, nebo kdyby se nebyla stala ta hloupá chyba, že ho poslali na hranici, mohlo být všechno úplně jinak. Nebo aspoň

kdyby se ti husité nebyli bránili! Křížáci vybavení odpustky mohli těžko pobít všechny, jako se to přihodilo svého času albigenským, a zbytek by se byl podřídil. Palacký a Jirásek by nebyli mohli otravovat národ svými bludy (abych byl formulačně na výši, měl bych napsat jiráskovsko-nejedlovskými - to už je teď ustálené novinářské klišé) a Masaryk by nebyl prohlásil: "Tábor - náš program" (ale prý to byl jenom takový úlet,říkají dnes historici). Všechno jsou to důvody buď

náboženské nebo ideové, ty však tutu dnešní zvilost vůči husitům sotva opodstatní. A určitě nás kvůli nim nebudou mít v EU méně rádi.

Až když jsem si teď přečetl článek bratra Herolda o těch španělských jezuitech, hodnotících příliš velké soukromé majetky jako krádež, mě napadlo, že je tu ještě jeden, pádnější důvod. Oni ti husité totiž vymysleli čtyři články pražské, z nichž jeden zní: aby byli staveni smrtelní hříchové, t.j. aby byl potrestán každý přestupek proti zákonu, ať už se ho dopustí pán či kmán, laik či kněz, chudák či boháč. Oni to

ovšem pouze nedeklarovali, šli dál než ti španělští jezuité a jali se to prakticky provádět, např. tím, že netrpěli lichvu a prostituci. Že může být úplně všechno kšeft a že obchodník nahromadí takový majetek, až má větší moc než král, to je nemohlo napadnout ani ve snu. Ti by asi koukali, co je to lobbying, justiční mafie a falešný doktorát! Ale co chcete od "smečky vrahů a žhářů", jak se o husitech trefně vyjádřil v předminulém století arcibiskup pražský Schwarzenberg blahé paměti?

Jaroslav Kraus

Z dopisů čtenářů

Vážená redakce,

chci připomenout k článku o Kamerunu ve 4. čísle ET- KJ:

Před druhou světovou válkou, během ní i po ní působil v Kamerunu český misionář Mirko Mikolášek, bratr zemřelého faráře ČCE Adriana Mikoláška. Myslím, že tam vykonal velký kus práce. 1957 spolu s kamerunským seniorem Buonjo Mukoko navštívili některé sbory ČCE v ČSR. Bratr Mukoko přednášel velmi živě a bratr Mikolášek překládal. V té době to byla velická vzácnost, když přijel cizinec, a k tomu ještě Afričan. Možná, že se někteří ze čtenářů na tuto milou návštěvu – která pochopitelně neměla pozornosti státních úřadů - pamatují. S pozdravem

Libuše Soběslavská

ET-KJ

Umění české reformace

Ve výstavní síni Císařská konírna na Pražském hradě probíhá kulturní veřejností velmi sledovaná výstava - Umění české reformace 1380-1620. Jedná se o průkopnický výstavní počín. Na výstavě je soustředěno přes 120 významných uměleckých děl (sochy, malované oltářní desky, iluminované rukopisy, výtvary uměleckých řemesel). Expozice dokládá výtvarnou tvorbu vysoké úrovně, vzniklou v českém reformačním prostředí uvedeného období. Objevně ukazuje zásadní změnu oproti dosavadnímu chápání náboženského obrazu. V reformačním pojetí jsou výtvary výtvarného umění, na rozdíl od pojetí katolického, představeny nikoliv jako předmět uctívání až zbožštění. Jsou naplněny jiným obsahem a jinou funkcí - jejich účel je chápán především jako didaktický či dekorativní. "Umění se tak zbavuje středověkých magických a náboženských funkcí a jeho nové funkce ve společnosti dostávají již novodobý, moderní ráz." Vztah k uměleckým dílům ve sledované době (1380-1620) v prostředí husitském, utrakvistickém, luterském, kalvínském i bratrském názorně ukazuje jednak určitou jinakost v přístupu k výtvarnému umění jednotlivých reformačních církví, jednak vývoj od kritiky úcty k obrazům v chrá-

movém prostoru (Matěj z Janova na konci 14. století) k rozkvětu výtvarné tvorby v utrakvismu i luterství, až po kalvínské obrazoborectví ve svatovítské katedrále roku 1619. Uvedme zde jako příklad tolerance postoj Jednoty bratrské v 16. století, která ve své modlitebně neužívala oltářních obrazů, ale nezničila je a odložila, "kdyby potřebl bylo jiným" (viz ET-KJ,1979,č.35).

Na výstavě jsou představeny výtvary z významných středisek českého nekatolictví, nejen z Prahy, ale také z Hradce Králové, Kutné Hory či Chrudimi. Pozornost zcela jistě upoutá vyobrazení M.Jana Husa na hranici, a to na křídlech gotického oltáře z 15. století z kostela sv. Václava v Roudnících u Chabařovic na Ústecku. Jak se zachovalo i přes protireformační období? V pobělohorské době bylo totiž přemalováno a teprve při restaurování oltáře v druhé polovině 20. století byl pod přemalbou odhalen Husův obraz (viz ET-KJ,1968,č.37). Takových případů by se dalo uvést více. Snad za všechny: před nedávnými léty objevený freskový obraz M. J. Husa na zdi kostela Nejsv. Trojice v Písku. (viz ET-KJ,1997,č.25). Tyto příklady přemaleb husovské ikonografie jsou jistě významným dokladem katolického protireformačního obrazoborectví, jak na to

ostatně nedávno trefně upozornil referát v deníku MF Dnes. Mezi výstavními exponáty upoutá pozornost také řezaný oltář Mistra IP z Týnského kostela v Praze (hlavního utrakvistického chrámu) z roku 1439, Litoměřický graduál s vyobrazením M.J.Husa, který je z hořící hranice brán do nebes, jako přímlyvce českého národa dále Jenský kodex či Klaudiánova mapa Čech z počátku 16.století. Ta je vystavena vůbec poprvé a znázorňuje tehdejší konfesní rozdělení podle lokalit. Výstava je uspořádána k 400. výročí Majestátu Rudolfa II. O náboženské svobodě z roku 1609 (ten je zde také vystaven). Záštitu nad úspěšnou a přínosnou výstavou převzali paní Livia Klausová, manželka prezidenta republiky, kardinál Miloslav Vlk a bratr Pavel Černý, bývalý předseda Eku­menické rady církví a Rady Cír­kve bratrské. Jako zajímavost uvádím, že zmíněný Jenský kodex byl předmětem historického zkoumání a tematem disertační práce dnešního kardinála M. Vlka v době jeho studia na Filozofické fakultě UK (1960) Ten také o něm publikoval několik obsáhlých studií ve vědeckém tisku. Nakonec praktická poznámka a pozvání - výstava je otevřena do 4. dubna t.r.

Michal Flegl

Klaudiánova mapa Čech

Johann Christoph Blumhardt (16.7.1805–25.2.1880)

Württembergský probuzenecký kazatel a učitel na Basilejské misijní škole, vyrostlý v ovzduší „učeného švábského pietismu“, vešel do církevních dějin svým duchovním zápasem o uzdravení Gottliebin Dittusové ve sboru v Möttlingen (1842-43), po němž následovalo v místě i v okolí velké probuzení. V roce 1852 zakoupili jeho přátelé Bad Boll, které se stalo útočištěm lidí hledajících odpuštění, duchovní a tělesné uzdravení. (Od r. 1869 s ním zde spolupracoval jeho syn Christoph.) Blumhardt pochopil, že duchovní dary nejsou jen výsadou prvotní církve, ale že je vítězný a přítomný Ježíš Kristus dává i v přítomnosti a že má stejnou moc jako kdysi. Vlna probuzení sice časem opadla, ale Blumhardt ve všech těch událostech viděl závdavek nových Letnic, předzvěst zaslíbené Boží budoucnosti, spásy veškerenstva, „napravení všech věcí“ (Sk 3,21), které má předcházet druhý příchod Kristův. Touto univerzální nadějí nás povzbuzuje dodnes.

Vydával Příručku misijních dějin a zeměpisu (1828-37), Listy z Bad Bollu (1873-80), kázání a pobožnosti.

„Milý křesťane, jednej tak, abys jednou blahoslaveně zemřel! Ale Pán Ježíš chce víc. Nechce jenom mé a tvé vykoupení, chce vykoupení celého světa, zlu, které vládne ve světě, chce učinit konec, chce vysvobodit celý svět, který se pohybuje v samé bezbožnosti.“

B. Vík

Predvalné zhromaždenie Svetového luteránskeho zväzu pre Európu bude v Bratislave

Predvalné zhromaždenie Svetového luteránskeho zväzu pre Európu sa bude konať v dňoch 13. – 17. marca 2010 v Bratislave za spoluorganizácie Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku. Svetový luteránsky zväz so sídlom v Ženeve združuje 140 národných evanjelicko-luteránskych cirkví – to je asi 68,9 milióna evanjelických veriacich. Zastrešuje cirkvi, ktoré nadväzujú na učenie reformátora Martina Luthera. Spravidla každých šesť rokov sa koná valné zhromaždenie SLZ (posledné bolo vo Winnipegu v roku 2003) spolu s rôznymi sprievodnými akciami, na ktorých sa zúčastňujú delegáti zo všetkých luteránskych cirkví na čele so svojimi najvyššími cirkevnými predstaviteľmi.

Pred každým valným zhromaždením sa konajú tzv. predvalné zhromaždenia jednotlivých regiónov. Predvalné zhromaždenie SLZ pre Európu sa bude prvý raz v histórii konať v Bratislave, a to v dňoch 13. – 17. 3. 2010. Je to veľká česť pre našu cirkev, a zároveň i veľká zodpovednosť, aby sme dobre zvládli túto významnú úlohu.

Duch, duše, tělo

"Pneumatوماتika" u K. Čapka a J. Updikea

„Já vám řeknu, čisté svědomí, to je ta nejlepší hygiena; a kdyby lidé byli spravedliví, snad by ani nemuseli umřít, " praví Karel Čapek ústy pana Krále v závěru Povídky o ztracené noze. Nelze přeslechnout biblickou inspiraci: „Odplata za hřích jest smrt." (Ř 6,23a) Stejnou inspiraci prozrazují některé povídky Johna Updikea z posmrtně vydané sbírky.

PNEUMATOMATIKA. DLOUHÉ VEDENÍ

Hrdinu povídky Vysvobozen (s. 27-37) užírá a stravuje manželská nevěra, jíž se dlouhodobě dopouští. („V cizoložství nebyl dobrý…") Začne trpět žaludečními potížemi – gastritidou. Doktorovi tvrdí, že je přetížen prací. Na jeho radu, aby „zvolnil", rezignuje Henry na (dobrovolnický) post spoluvedoucího v církevní kampani na opatření financí, vzdá se též kávy a cigaret. Zdraví mu to ovšem valně nezlepší … Věc se do roka překvapivě vyřeší sama, když se Henryho milenká Leila s manželem odstěhuje na Floridu, tj. do jiného státu USA. Po letech Henry jako vdovec někdejší milenkku znovu navštíví. Náhle jej některé věci (zejména vulgarita v Leilině slovním projevu, kterou si dříve tolik neuvědomoval) šokují. Přitom bolestně pocítí zahlodání „té staré bestie" – dávných žaludečních potíží. Ze schůzky, od níž si oba cosi nejasně slibovali, vycouvá. Konečně je, jak výslovně konstatuje i Leila, vysvobozen … Kdejaký medik by poukázal na ty-pické příznaky psychosomatické – tj. na propojenost psychi-

ky s fungováním tělesné schránky. U Updikea je však – podobně jako u Čapka – navíc přítomen duchovní rozměr. Domnívám se tudíž, že v dané souvislosti je na místě hovořit spíše o „pneumatomatice". Karel Čapek v Povídce o ztracené noze zúročil rodinnou tradici (byl synem lékaře), John Updike v povídce Vysvobozen vlastní celoživotní zkušenosti pacienta (zejména v oboru dermatologie, tj. kožních chorob; dle dermatologů vývoj kůže těsně souvisí s vývojem mozku). U obou autorů je přítomen ještě další odvozeně biblický moment, totiž motiv „dlouhého vedení": člověku až postupně (dodatečně, se značným opožděním) to či ono „dojde" (u Updikea běží – vedle úrovně teologické – typicky o „dlouhé vedení" mužské, pokud jde o pochopení dynamiky partnerských vztahů).

KOITUS BEZ KOEXISTENCE (UPDIKE VE STOPÁCH BARTHA)

Jak se oba autoři v pojetí „pneumatوماتiky" liší? U Updikea připadá státu (vrchnosti) role statisty v pozadí. Ne tak u Čapka! Shrňme Čapkův příběh: Lojzík simuluje za Rakouska ztrátu končetiny, pobírá invalidní důchod ještě za republiky, noha mu následně začne usychat; uzdraví se, až když si po úřadech „vyběhá" úřední uznání nohy. Až na detaily běží o příběh jako vystřižený z čítanky pro rakousko-uherské žactvo. Čapek jako by spolkl i s navigákem rakousko-uherská teokratická schémata: stát má atributy

téměř božské. Vyzněním (dodejme: lehce pověrečným vyzněním) Čapkovy povídky je zpochybněno simulantství jako takové, bez ohledu na politický kontext. (Mnohým Čapkovým čtenářům mohla morální nezávadnost simulantství za totality – a tudíž předteologická, ano pověrečná stránka Čapkova pojetí „pneumatوماتiky" – dojít až v době polistopadové, kdy nejeden majitel tzv. modré knížky nezačal stonat, ale naopak dělat čest českému demokratickému státu ve špičkovém sportu.) Faktické zbožnění vrchnosti / státu je u (dobře presbyteriánské-ho) Updikea nemyslitelné. (V povídce Lekce němčiny z téže sbírky je profesorka němčiny opakovaně označena za „Hitlerovu couru" toliko kvůli někdejšímu členství ve Svazu německých dívek / Bund Deutscher Mädel, přestože běželo evidentně o členství „dobrovolně povinné".) Teologické zázemí, které Čapek neměl, je totiž Updikeovi vlastní. „Pneumatomatická" povídka Vysvobozen (stejně jako např. povídka Výpadek) by mohla nést v záhlaví známé diktum Karla Bartha, s nímž se podle mého názoru Updike jako příznivec Bartha nemohl minout: „Koitus bez koexistence je démonská záležitost."

František Schilla

Odkaz:

Updike, J.: My Father’s Tears and Other Stories. Hamish Hamilton 2009

Michal Flegl sedmdesátiletý

Dlouholetý autor našeho listu, PhDr. Michal Flegl, se 7. března t.r. dožívá sedmdesátí let. Jak neuvěřitelně rychle uběhlo desetiletí od doby, kdy jsme si připomínali jeho šedesátiny (viz ET-KJ 2000,č.8). Ani v uplynulých letech však náš jubilant nezařádel a pokračoval v práci na svých tradičních, ale i nových tématech. Pragensia jsou jeho celoživotní láskou, a tak není divu, že se z podnětu bratra ing.Daniela Touška ujal zpracování souboru církevních památek v Praze. Soupis, který doplnil synchronní chronologií českých a evropských dějin i odkazy k judaismu a islámu, vyšel v rámci evropského projektu "Církevní turistika" jako DVD. K církevně historické tematice je soustředěna i kapitola o břevnovských evangelících v "Knize o Břevnově". Do tohoto rozsáhlého díla napsal M.Flegl také kapitoly o obcích sousedních (Střešovice, Ořechovka, Liboc, Ruzyně). Právě pražská Ořechovka a její pozoruhodný historický a urbanistický vývoj zaujala Flegla natolik, že jí věnoval samostatnou publikaci - "Ořechovka. Od vinice přes barokní zahradu k zahradní čtvrti". Všimá si v ní jak osobnosti významného ekonomam-merkantilisty Jana Kryštofa Bořka (původní název zahrady byl totiž Bořekovka), tak i stavebního vývoje zahradní čtvrti Ořechovky, první moderní pražské vilové kolonie po roce 1918. V regionálním časopisu "Břevnovan" pak otiskuje jako volné pokračování "Galerii osobností z Ořechovky a Hanspaulky". Tam vyšly portréty evangelíků architekta Bohumíra Kozáka, církevních historiků Ferdinanda Hrejsy a Rudolfa Říčana, právě tak jako historiků Kamila Krofty, Františka Roubíka, Josefa Šusty a Bedřicha Mendla. Časopis "Břevnovan" v minulých ročnících též přinesl Fleglovy články o starých Střešovicích a jejich památ-

kách. V odborném tisku vyšla ještě drobnější pragensia, např o renesančním Kurzově letohrádku na Hradčanech, spjatém s pobytem astronoma Tycha Braha či o Strahovském klášteře. Rozsáhlejší studie je věnována sociální struktuře a geografickému rozmístění tolerančních evangelíků v Praze a ve středních Čechách v roce 1782. K trvalým Fleglovým studijním zájmům patří dějiny českého dějepisectví. Mezi příspěvky z toho oboru jistě patří publikace "Cyril Merhout jistě patří publikace "Cyril Merhout -historik nejen Malé Strany". Sleduje v ní dílo známého pražského historika, ale upozorňuje také na jeho další práce, zvláště z dějin školství (včetně monografie o J.A.Komenském). K studii o Merhoutovi se kromě zmíněných článků v Břevnovanu řadí další statě o českých historících, publikované v odborném tisku (Jan Dyk, Antonín Frinta, Ferdinand Hrejsa, Karel Němec a další). Svě stálé lásce, Kostnickým jiskrámevangelickému týdeníku, zůstal M.Flegl věrným i v minulém desetiletí. Připomeňme, že jeho první článek v našem listu vyšel již v roce 1963 a zahájil tak řadu větších i menších příspěvků, publikovaných od té doby až dodnes (celkem více než 350 článků, z toho od roku 2000 přes 30).

Církevní Chotěboř pro seniory

Vždy počátkem června probíhá v Chotěboři u Havlíčkova Brodu rekreační pobyt starších členů nejen naší církve ČCE. Nevím, kdy tento nápad vznikl a kdo se o jeho uskutečnění zasloužil: snad sestra Květa Smolíková, nebo bratr Jiří Lejdar? Nevím. Já sama jsem se poprvé zúčastnila v roce 1986 a od té doby jezdím každoročně. Co mne tam láká? Nejen staří známí, se kterými se vždy sejdou, ale i ti, kdo přijíždějí poprvé: jsou zajímaví a mají nové postřehy i podněty. Potom krásné umístění tábora uprostřed lesa a romantická krajina kolem říčky Doubravky. A v neposlední řadě nesmírná laskavost a péče vedoucích členů, jejich spolupracovníků a personálu v kuchyni. Bydlíme v moderních pokojících ve dvou dlouhých chatách, které prošly v posledních letech rekonstrukcí; topení je ústřední, celý den teče teplá voda. K dispozici je knihovna, denně se můžeme zúčastnit biblického vzdělávání a večer připraveného programu. Nechybí ani každoroční výlet do blízkého okolí a denní vycházky do přírody nebo nedalekého městečka. Asi desetidenní pobyt je cenově dostupný. Je škoda, že některá místa zůstávají neobsazena. Možná, že je obsadíte letos Vy?

Milena Potměšilová

Částečně nový badatelský zájem vyjadřuje spolupráce s časopisem "Rodopisná revue". M.Flegl vyšel ze svých starších statí a z publikace (z roku 1970) o životě a díle regionálního historika Jana Dyka (1860-1926), svého pradědečka. Rodopisné studium se z dějin rodu Dyků rozrostlo i na postižení minulosti rodů spřízněných. Tak vznikla řada statí z kulturních a sociálních dějin, publikovaných v uvedené revue a pak souborně vydaných v samostatných publikacích v edici "Pramínek". Jsou to: "Příběh mlynářského a lesnického rodu Dyků" (sv.13) a "Jan Dyk a rody spřízněné" (sv.19). Nyní vychází další "pramínkový"svazek, obsahující výběrovou bibliografii jubilantových historických prací. Také přednášková činnost patří k nepominutelným aktivitám bratra M.Flegla. Jistě je to v první řadě jeho pedagogické působení na naší Evangelické teologické fakultě UK. Po 19 let (od roku 1990) zde přednášel české dějiny a vedl proseminář pomocných věd historických. Oblibě u posluchačů se těšily jeho pravidelně pořádané exkurze po pražských církevních památkách. Životní kapitoly také znamenaly přednášky v odborech Kostnické jednoty a v evangelických sborech, konané nejen v Praze, ale i po celých Čechách (včetně konferencí Evangelického díla). Co popřát bratru Michalovi k jeho životnímu jubileu? On sám se rád vrací k výroku historika české architektury Aloise Kubíčka (evangelíkům je známý jako objevitel zbytků Betlémské kaple). A ten výrok zní: "Historik nikdy neodchází do penze!" Takže milému jubilantovi přejeme vedení laskavou Boží rukou do dalších let a k další práci na poli historie.

Jiří Kleiner - Ota Tíma

Přihlášky a další informace: D. Rotkovská, FS Libčice n. Vlt., 233930823, 776798580.

Inzerce

KURZY ANGLIČTINY V MAJÁKU s rodilým mluvčím, Ječná 19, Praha 2, 90 min. týdně do června 2010 za 2000 Kč; info www.kcmajak.cz Tel.: 296 325 990. 607762390

Č. 3

EVANGELICKÁ CÍRKEV METHODISTICKÁ, farnost Plzeň 3, Husova 14, <http://www.umc.cz/maranatha>, E-mail: maranatha@umc.cz

srdečně zve rodiče, učitele nedělních besídek, pracovníky s dětmi, kazatele, diakony, další zájemce/služebníky mezi dětmi na sobotu 6. 3. 2010 od 9.45 h.

Přednáší Jan Bíca na témata: * Duchovní péče o děti v rodině * Radikální křesťanský život - je to i pro děti?

Předpokládaný konec v 16 h.

Každé téma zabere cca 90 minut. Účast je bezplatná. Zájemci si budou hradit pouze oběd (objednaná pizza). Během setkání bude vykonána sbírka na podporu Sdružení Samuel, Biblická práce pro děti.* Přihlašování do konce února u Soni Černé, mob. 777570658.

* Jan Bíca je vedoucí Sdružení Samuel, Biblická práce pro děti, které je nenedominanční křesťanskou organizací, založena roku 1990 s cílem šíření biblického poselství zejména mezi dětmi a mládeží. Sdružení se během své existence podílelo na misijní práci mezi dětmi na českých školách i ve východní Evropě a organizovalo také oblíbenou Biblickou školu pro pracovníky s dětmi. V současné době se Sdružení Samuel věnuje pořádání seminářů o práci s dětmi a organizace každoroční Dětské konference v rámci Křesťanské konference KMS.

Bohoslužby

SENIORÁT PRAHA - MĚSTO

Českokatolická církev evangelická PRAHA 1 - Deutschsprachige Evangelische Gemeinde Prag; Ne 10.30 sv. Martin ve zdi; f F. Lessmann-Pfeifer + f A. Pfeifer PRAHA 1, NOVÉ MĚSTO; Ne 9.30 Klimentská 18; f E. Halamová PRAHA 1 - STARÉ MĚSTO; Ne 9.30 Salvátorská 1; f J. D. Beneš + f S. Karásek PRAHA 2 – VINOHRADY; Ne 9.30 Korunní 60; f E. Čašková PRAHA 3 – JAROV; Ne 9.30 U Kněžské louky 9; f E. Plzáková PRAHA 3 - ŽIŽKOV I; Ne 9.30 Prokopova 4/216; f O. Pellar PRAHA 3 - ŽIŽKOV II; Ne 9.30 Čajkovského 10; f J. Strádal PRAHA 4 – BRANÍK; Ne 9.30 Modřanská 118; f J. Pechar PRAHA 4 – MODŘANY; Ne 9.30 Písková 6; f Z. Šorm PRAHA 4 – NUSLE; Ne 9.30 Žateckých 1169/11; f M. Zemánková + f I. Škeřková PRAHA 4 – JIŽNÍ MĚSTO; Ne 9.30 + c 18.00 ekumenické Donovalská 53; f M. Šourek PRAHA 5 – RADOTÍN; Ne 9.30 Na Betonce 14; f L. Mamulová PRAHA 5 – SMÍCHOV; Ne 9.30 Na Doubkové 8/2040; f I. Mareš PRAHA 6 - DEJVICE – BUBENEČ; Ne 9.30 Dr. Z.Wintera 15/746; f P. Hudec + f A. Hudcová PRAHA 6 – STŘEŠOVICE; Ne 9.30 nám. Před bateriemi 22; f P. Pokorný+f Lenka Ridzoňová PRAHA 8 – KOBYLISY; Ne 9.30 U Školské zahrady 1/1264; f M. Erdinger + f M. Rejchrt PRAHA 8 – LIBEŇ; Ne 9.30 U Pošty 1098/6; f R. Mazur PRAHA 9 - HORNÍ POČERNICE; Ne 9.30 Třebešovská 2101/46; f P. Fírbas PRAHA 10 – STRAŠNICE; Ne 9.00 Kralická 4; f P. Klinecký PRAHA 10 – UHRÍNĚVES; Ne 9.00 Husovo nám. 378/40; f V. Pír PRAHA 10 – VRŠOVICE; Ne 9.30 Tulsá 1/14; f J. Ort

OCHRANOVSKÝ SENIORÁT PRAHA-OCHRANOVSKÝ SBOR; Ne 9.30 Praha 4, Michelská 1/7; f E. Šormová

Církev bratrská PRAHA 1 – STARÉ MĚSTO, Ne 10.00 Soukenická 15, P. Grulich a P. Plchot PRAHA 2 - NOVÉ MĚSTO, Ne 9.30 Římská 43, P. Mošner PRAHA 3 – ŽIŽKOV, Ne 9.45 Koněvova 23, B. Kaleta PRAHA 4 - JIŽNÍ MĚSTO, Ne 17.00 Cílkova 639, R. Filip PRAHA 4 – ŠEBEROV, Ne 10.00 V Ladech 10, R. Hart PRAHA 5- SMÍCHOV, Ne 9.30 Vrázova 4, B. Matulík PRAHA 6 – DEJVICE, Ne 10.00 Hotel Krystal, J.Martího 2, S. Heczko PRAHA 9 – ČERNÝ MOST, Ne 10.00 Stoliňská 2502/41b, T. Grulich PRAHA 9 – HORNÍ POČERNICE, Ne 9.00 Ve Žlábku 168, M. Kloubek PRAHA 13, Ne 10.00 Mezi Školami 2475/29, M. Šrámek PRAHA – MEZINÁRODNÍ SBOR, Ne 10.30 Peroutkova 57, J. Waldrop

Bratrská jednota baptistů PRAHA 3, Ne 10.00 Vinohradská 68 PRAHA 3 (rusky mluvící), Ne 17.00 Vinohradská 68, G. Gavrilo PRAHA 3 (mezinárodní), Ne 11.00 Vinohradská 68, G. Morris PRAHA 4 – PANKRÁČ, Ne 10.00 Na Topolce 14, J. Gondáš PRAHA 6, Ne 10.45 Nad Habrovkou 3, K. Jones

Evangelická církev metodistická PRAHA 2 – NOVÉ MĚSTO, Ne 9.30 Ječná 19, f P. Hradský PRAHA 9 – HORNÍ POČERNICE, Ne 9.30 Křovinovo nám. 12, f R. Novotný PRAHA 10 – STRAŠNICE, Ne 10.00 Vilová 26, f P. Kuchynka